

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
16 У. 6078/13
20.06.2013. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Невене Милојчић, председника већа, Стева Ђурановића и Жељка Шкорића, чланова већа, са судским саветником Драгицом Вранић, као записничарем, у управном спору по тужбама тужилаца СП “Л.” а.д. Б., ... , чији је пуномоћник Милан Ранић, адвокат из Новог Београда, Ул. Марка Челебоновића бр. 16/10 и “Е. В.” д.о.о. В., ..., чији је пуномоћник Саша Алексић, адвокат из Ваљева, Улица Карађорђева бр. 117, ради поништаја решења туженог Комисије за заштиту конкуренције, бр. 4/0-02-291/2011-8 од 24.11.2011. године, у извршењу пресуде Врховног касационог суда Узп. 279/12 од 14.03.2013. године, у предмету заштите конкуренције, у нејавној седници већа, одржаној 20.06.2013. године, донео је

ПРЕСУДУ

Тужбе **СЕ УВАЖАВАЈУ, ПОНИШТАВА** решење Комисије за заштиту конкуренције, бр. 4/0-02-291/2011-8 од 24.11.2011. године.

Образложење

Оспореним решењем, ставом првим диспозитива, утврђено је да је уговор о заједничком обављања превоза путника у линијском превозу на линијама: 1/ Београд-Ваљево (преко Лајковца); 2/ Београд-Ваљево (преко Уба); 3/ Београд-Ваљево-Дивчибаре; 4/ Београд-

Ваљево-Лозница; 5/ Београд-Ваљево-Крупањ; 6/ Београд-Ваљево-Љубовија и 7/ Београд-Ваљево-Тара, потписан дана 27.07.2010. године између Друштва СП “Л.” а.д. са регистрованим седиштем на адреси ..., Б. и Друштва за превоз путника и пружање туристичких услуга у земљи и иностранству “Е.-В.” д.о.о. са регистрованим седиштем на адреси ..., В., рестриктивни споразум, на основу кога су његови потписници утврђивањем јединствених цена, значајно ограничили и нарушили конкуренцију на релевантном тржишту услуга јавног линијског превоза путника аутобусима на релацији Ваљево-Београд-Ваљево, чиме су учинили повреду конкуренције, ставом другим диспозитива констатовано је да је рестриктивни споразум из става првог диспозитива овог решења забрањен и ништав, ex lege у смислу члана 10. став 3. Закона о заштити конкуренције, ставом трећим диспозитива одлучено је да се забрањује привредним друштвима из става првог диспозитива овог решења, свако будуће поступање којим би се могла нарушити конкуренција, изричитим или прећутним уговарањем и утврђивањем јединствене цене превоза путника у линијском превозу, као и разменом поверљивих пословних информација, ставом четвртим диспозитива одређена је привремена мера заштите конкуренције Саобраћајном предузећу “Л.” а.д. Б., ..., Б., у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини 1,38% од укупног годишњег прихода оствареног у 2009. години и то 117.248.070,00 динара, ставом петим диспозитива одређена је мера заштите конкуренције Друштву за превоз путника и пружање туристичких услуга у земљи и иностранству “Е.-В.” д.о.о. са регистрованим седиштем на адреси ..., В., у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини 1,38% од укупног годишњег прихода оствареног у 2009. години и то 1.737.765,00 динара, ставом шестим и седмим диспозитива наложено је тужиоцима да изврше уплату новчаног износа мере заштите конкуренције из става четвртог и петог диспозитива овог решења на рачун буџета Републике Србије, наведен у овом делу диспозитива, ставом осмим изреке одређен рок од 4 месеца од дана пријема овог решења за извршење налога из става шестог и седмог диспозитива под претњом принудног извршења, ставом деветим диспозитива наложено је странкама у поступку, овде тужиоцима, да одмах по извршењу налога из става шестог и седмог диспозитива овог решења Комисији за заштиту конкуренције доставе доказ о извршеној уплати и ставом десетим диспозитива одлучено је да се ово решење објави у “Службеном гласнику РС” и на интернет страници Комисије за заштиту конкуренције.

У тужби, коју је Управном суду СП “Л.” а.д. Б. поднео 27.01.2012. године и која

је заведена под посл.бр. У. 1165/12, оспорава се законитост решења туженог органа из свих законом прописаних разлога. Тужилац истиче да је диспозитив оспореног решења неразумљив, јер не садржи законски основ који се односи на повреду конкуренције, односно шта се сматра рестриктивним споразумом. Наводи да потписани споразум представља један вид вансудског поравнања и да је резултирао окончањем судских поступака и представљао први корак ка успостављању међусобне сарадње ова два превозника, те да је циљ његовог закључивања повећање нивоа услуга превоза на релацији од Ваљева до Београда, односно на заједничкој траси, тако да се путник на поменутој релацији, куповином заједничке карте може превести било којим поласком за Београд или из Београда, а куповином повратне карте бира и време повратка, без обзира који превозник у датом тренутку обавља превоз. Сматра да је неприхватљив став туженог да би постојала повреда конкуренције, чак и да је између конкурената договорена примена нижих цена од конкурентно тржишних. Указује да су чињенице на које је указао у поступку, а које се тичу перманентно лошег економског стања у земљи, уз постојање бројних параметара који скоро непрекидно доводе до повећавања цена роба и услуга у свим сферама друштвеног живота, што неминовно условљава кориговање цене превоза у зависности од раста трошкова који утичу на цену превоза, ноторне чињенице, због чега су и излишни наводи туженог како тужилац у погледу изнетих чињеница није пружио одговарајуће доказе. Наводи да су се цене, по којима су потписници уговора обављали превоз на релацијама из уговора, а пре закључења уговоре, незнатно разликовала, те да стога закључењем уговора странама у уговору није био циљ да повећањем цене превоза елиминишу међусобну конкуренцију и тиме онемогуће кориснике – путнике да према различитости цена пружених услуга имају могућност избора превозника, како то тужени у оспореном решењу погрешно закључује. Истиче да цене превоза путника не одговарају економским ценама, односно да су на свим линијама из уговора уговорне стране пословале без профита, што је најбољи доказ да уговор нису закључиле у циљу повреде конкуренције, а ради стицања монополског положаја на тржишту, већ искључиво за добробит друштва, а нарочито унапређење квалитета превоза са аспекта удобности, тачности и безбедности путника и повећања ефикасности пословања. Указује да су лишени реалног основа наводи туженог да закључивањем уговора о размени пословних информација између потписника, други постојећи потенцијални конкуренти долазе у неповољнији положај, чиме се, како то стоји у оспореном решењу, стварају додатне баријере приступа релевантном тржишту, док се на другој страни ствара ситуација у којој учесници рестриктивног споразума више нису присиљени да воде рачуна о ефикасном пословању. С тим у вези, указује да се до сазнања о

ценама превоза путника у друмском међумесном саобраћају на одређеној линији може једноставно доћи, простим увидом на интернет презентацију Пословног удружења превозника у друмском саобраћају “С.” а.д. у Б., или увидом у “Информатор примењене цене превоза путника на подручју статистичког региона Шумадија и Западна Србија”, који је издат од стране истог удружења у септембру 2010. године, а који информатор такође садржи и остале параметре као што је време поласка и доласка и успутне станице до крајње дестинације, због чега, по оцени тужиоца, уговор не садржи ништа посебно и скривено што би створило додатну баријеру да се дође до сазнања одређених чињеница које су од значаја за приступ релевантном тржишту, како то тужени у оспореном решењу погрешно закључује. Наводи да тужени није истакао ниједан конкретан доказ из којег би се са пуном извесношћу могло закључити да је закључивање уговора имало за последицу да Саобраћајно предузеће “С. У.” д.о.о. из У. и “Р. А.” д.о.о. из Б. Б., имају тако мали број полазака аутобуса, нити је директно од тих предузећа прибавио било који податак из којег би се видело због чега је стање ствари такво. Сматра да, када тужени говори о “постојећим конкурентима”, треба да наведе о ком се то предузећу ради уколико оно стварно постоји и због чега се то предузеће или више њих не појављују као подносиоци пријаве за покретање поступка за заштиту конкуренције, већ се тај поступак покреће по службеној дужности и по пријави физичког лица, као корисника услуга превоза из Ваљева. На крају, наводи да је оспореним решењем утврђено да се рестриктивним споразумом сматра уговор о заједничком обављању превоза путника на свих седам линија, док се у образложењу оспореног решења у основи за изнете закључке о повреди конкуренција анализира само превоз на линији Београд-Ваљево (преко Лајковца) и Београд-Ваљево (преко Уба), мада се све остале дестинације не завршавају у Ваљеву, већ на Дивчибарама, Лозници, Крупњу, Љубовији и даље. Предложио је да суд тужбу уважи и оспорено решење поништи.

У тужби, коју је Управном суду “Е.-В.” д.о. из В. поднео 30.01.2012. године, која је заведена под посл.бр. 15 У. 1314/12, оспорава се такође законитост наведеног решења из истих разлога.

Како се наведеним тужбама побија законитост истог оспореног решења туженог, то је због економичности и целисходности поступака, суд спојио поступке ради вођења јединственог поступка и доношење одлуке под посл.бр. 16 У. 1165/12, а на основу члана 74. Закона о управним споровима (“Службени гласник РС”, број 111/09), сходном

применом одредбе члана 328. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, број 72/11).

Пресудом Управног суда 16 У. 1165/12 од 05.04.2012. године, уважене су тужбе тужилаца и поништено решење Комисије за заштиту конкуренције бр. 4/0-02-291/2011-08 од 24.11.2011. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је пресудом Узп. 279/12 од 14.03.2013. године, одлучујући о захтеву за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда 16 У. 1165/12 од 05.04.2012. године, који је поднела Комисија за заштиту конкуренције Републике Србије, Београд, Ул. књегине Зорке бр. 7, уз учешће противних странака СП “Л.” а.д. Б. ..., чији је пуномоћник Милан Ранић, адвокат из Новог Београда, Ул. Марка Челебоновића бр. 16/10 и “Е.-В.” д.о. из В., Ул. ..., чији је пуномоћник Саша Алексић, адвокат из Ваљева, Ул. Карађорђева бр. 117, уважио захтев и укинуо пресуду Управног суда 16 У. 1165/12 од 05.04.2012. године и предмет вратио Управном суду на поновно одлучивање.

У одговору на тужбе, тужени орган је обавестио суд да је Комисија у поновљеном поступку у извршењу пресуде Управног суда 16 У. 1165/12, којом је одлучено о тужбама донела нови управни акт, тј. решење бр. 4/0-02-24/2013-1 веза: 4/0-02-116/2012 од 19.02.2013. године и да је против наведеног решења тужилац “Л.” поднела тужбу дана 14.03.2013. године, а Комисија је дала одговор на тужбу и доставила све списе предмета побијаног управног акта дана 03.04.2013. године у предмету 16 У. 3787/13. Даље је навела да је тужилац “Е.В.” решење из поновљеног управног поступка пред Комисијом примила дана 22.02.2013. године, а до дана писања тог одговора на тужбе, тужена није добила од суда нову тужбу на одговор, којом тај тужилац тражи поништај решења из поновног поступка. Тужена, међутим, има сазнање да је “Е.В.” поднела нову тужбу против новог решења Комисије. Имајући наведено у виду, туженој није достављена нова тужба “Е.В.” на одговор, већ стара тужба за поништај решења бр. 4/0-02-291/2011, које више не представља коначни управни акт, јер је Комисија у извршењу пресуде Управног суда 16 У. 1165/12 донела ново решење бр. 4/0-02-24/2013-1 веза: 4/0-02-116/12 од 19.02.2013. године. Чињеница да је Врховни касациони суд пресудом Узп. 279/12 укинуо пресуду Управног суда и предмет вратио на поновни поступак, не утиче на "успостављање поновне коначности понишеног управног акта", у ситуацији када је надлежни орган у међувремену донео нови коначни управни акт. С

тим у вези, није могуће имати два иста коначна акта и истовремено водити два управна спора о истој ствари. Са наведених разлога, тужени орган предлаже суду да достави Комисији нову тужбу тужиоца на одговор, а да у рубрицираном управном спору, дакле за поништај старог решења, тужбу тужиоца одбаци у смислу члана 26. Закона о управним споровима, или да поступак по тужби тужиоца обустави, из разлога прописаних чланом 29. Закона о управним споровима.

Поступајући у извршењу пресуде Врховног касационог суда, Управни суд је, након оцене навода тужби, одговора на тужбе и целокупних списа предмета ове управне ствари, нашао да се тужбама основано оспорава законитост решења туженог органа, јер је засновано на повредама правила поступка, које су од утицаја на одлучивање.

Наиме, према образложењу оспореног решења, предметни уговор о заједничком обављању превоза путника у линијском превозу на линијама: Београд-Ваљево (преко Лајковца); Београд-Ваљево (преко Уба); Београд-Ваљево-Дивчибаре; Београд-Ваљево-Лозница; Београд-Ваљево-Крупањ; Београд-Ваљево-Љубовија и Београд-Ваљево-Тара, потписан дана 27.07.2010. године између друштава СП “Л.” а.д. из Б. и Друштва за превоз путника и пружање туристичких услуга у земљи и иностранству “Е.В.” д.о. из В., је рестриктивни споразум због тога што је довео до елиминисања ценовне конкуренције између уговорних страна (у овом спору тужилаца) на релевантном тржишту и због тога што омогућава константну и потпуну размену важних пословних информација између конкурената, чиме други постојећи и потенцијални конкуренти долазе у неповољнији положај. Међутим, према диспозитиву оспореног решења, предметни уговор представља рестриктивни споразум на основу кога су његови потписници, утврђивањем јединствених цена, значајно ограничили и нарушили конкуренцију на релевантном тржишту услуга јавног линијског превоза путника аутобусима на релацији Ваљево-Београд-Ваљево, чиме су учинили повреду конкуренције.

Према одредби члана 10. став 1. Закона о заштити конкуренције (“Службени гласник РС”, број 51/09) рестриктивни споразуми су споразуми између учесника на тржишту који имају за циљ или последицу значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренцији на територији Републике Србије. Према ставу 2. истог члана рестриктивни споразуми могу бити уговори, поједине одредбе уговора, изричитих или прећутних договори,

усаглашене праксе, као и одлуке облика удруживања учесника на тржишту, а којима се нарочито: 1) непосредно или посредно утврђују куповне или продајне цене или други услови трговине; 2) ограничава и контролише производња, тржиште, технички развој или инвестиције; 3) примењују неједнаки услови пословања на исте послове у односу на различите учеснике на тржишту, чиме се учесници на тржишту доводе у неповољнији положај у односу на конкуренте, 4) условљава закључивање уговора или споразума прихватањем додатих обавеза које, с обзиром на своју природу и трговачке обичаје и праксу, нису у вези са предметним споразумом; 5) деле тржишта или извори набавки. Према ставу 3. истог члана рестриктивни споразуми забрањени су и ништави, осим у случајевима изузећа од забране у складу са овим законом.

Према оцени овог суда, за правилну примену цитиране одредбе закона, потребно је да се прецизно одреди због чега се један споразум има сматрати рестриктивним, па уколико тужени сматра да је разлог то што се њиме омогућава константна и потпуна размена важних пословних информација између конкурената, чиме други постојећи и потенцијални конкуренти долазе у неповољнији положај, а како је навео у образложењу, потребно је да се изјасни које су то конкретно информације и у чему се састоји њихова важност са аспекта нарушавања конкуренције и потребно је да овај разлог и детаљно образложи. Како то није учинио, тужени је повредио правила поступка из члана 199. став 2. Закона о општем управном поступку (“Службени лист СРЈ”, број 33/97 и 31/01), којим је прописано да образложење решења садржи: кратко излагање захтева странака, утврђено чињенично стање, по потреби и разлоге који су били одлучни при оцени доказа, разлоге због којих није уважен који од захтева странака, правне прописе и разлоге које, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућује на решење какво је дато у диспозитиву.

Управни суд је имао у виду да је тужени у поновном поступку у извршењу пресуде Управног суда 16 У. 1165/12 од 05.04.2012. године донео нови управни акт и то решење бр. 4/0-02-24/2013-1 веза: 4/0-02-116/2012 од 19.02.2013. године, против кога су поднете тужбе заведене у Управном суду под бројевима 16 У. 3787/13 и 20 У. 4234/13, у чије списе је извршен увид, а о којим тужбама ће у тим предметима бити одлучено, те због тога није наложено доношење новог акта у извршењу ове пресуде.

Из наведених разлога, налазећи да је оспореним решењем повређен закон на

штету тужилаца, Управни суд је на основу члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима (“Службени гласник РС”, бр. 111/09), донео одлуку као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 20.06.2013. године, 16 У. 6078/13

Записничар
Драгица Вранић,с.р.

Председник већа-судија
Невена Милојчић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ЉД